

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ

આર/ક્રિમિનલ અપીલ નં. ૭૮૨/૨૦૦૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમુર્તી શ્રી ઇલેશ જે. વોરા

અને

માનનીય ન્યાયમુર્તી શ્રી આર. ટી. વછાણી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર: હા/ ના

=====

ગુજરાત રાજ્ય

વિરુદ્ધ

રાજેન્દ્રસિંહ પ્રહલાદજી પરમાર અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતી:

અપીલકર્તા નંબર ૧ માટે શ્રી રોનક રાવલ, એ.પી.પી.

સામાવાળા/પ્રતિવાદીસામાવાળા નંબર ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ માટે
નોટિસ બજવણી કરવામાં આવી

=====

ખંડપીઠ: માનનીય ન્યાયમુર્તી શ્રી ઇલેશ જે. વોરા

અને

માનનીય ન્યાયમુર્તી શ્રી આર. ટી. વછાણી

તારીખ: ૧૭/૧૨/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

(પર: માનનીય ન્યાયમુર્તી શ્રી આર. ટી. વછાણી)

૧. ગાંધીનગરના વિદ્વાન એડિશનલ સેશન્સ જજ દ્વારા સેશન્સ કેસ નંબર
૪૯/૨૦૦૧ માં ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૧૪૭, ૧૪૮, ૧૪૯, ૩૪૨,
૩૨૩, ૫૦૬(૨) અને ૩૦૨ તથા બોમ્બે પોલીસ એક્ટની કલમ ૧૩૫ હેઠળના
શિક્ષાપાત્ર ગુનાઓ માટે પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૦/૦૩/૨૦૦૩ ના
નિર્દોષ છુટકારાના ચુકાદા અને હુકમથી નારાજ થઈને, અપીલકર્તા – રાજ્યએ

ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૭૩ (ટૂંકમાં "સંહિતા") ની કલમ ૩૭૮ હેઠળ હાલની અપીલ રજૂ કરી છે.

૨. હાલની અપીલ દાખલ કરવા તરફ દોરી જતી ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧. ફરિયાદપક્ષના કેસ મુજબ, ગામ ડભોડાથી એક જૂથ પગપાળા ડાકોર ગયું હતું જેમાં મૃતક, તેની પત્ની, આરોપી નંબર ૧ અને અન્યનો સમાવેશ થતો હતો. ઉક્ત જૂથ રાત્રે લસુન્દ્રા ખાતે રોકાયું હતું. તે સમયે, ફરિયાદી પૃથ્વીસિંહે તેની પત્નીને આરોપી નંબર ૧ રાજેન્દ્રસિંહ પરમાર સાથે એકાંત સ્થળે વાત કરતી જોઈ હતી. તેથી, મૃતકે તેઓને ઠપકો આપ્યો હતો. ત્યારબાદ તારીખ ૧૪/૦૩/૨૦૦૦ ના રોજ સવારના ૦૭:૩૦ થી ૧૧:૦૦ વાગ્યાની વચ્ચે જ્યારે મૃતક ગામ સાલુજીના મુવાડાની નદીના કાંઠે શૌચક્રિયા માટે જઈ રહ્યો હતો, ત્યારે ફરિયાદી અને આરોપી રાજેન્દ્રસિંહ વચ્ચે ઝઘડો થયો હતો. ત્યારબાદ તમામ આરોપી નંબર ૧ થી ૮ ગામમાં એકઠા થયા હતા અને આરોપી નંબર ૧, ૨ અને ૮ કહેતા હતા કે "આજે પૃથ્વીને છોડવાનો નથી". ત્યારબાદ તમામ આરોપીઓ આરોપી પ્રહલાદજીના ઘરની સામે આવેલા ચોકમાં એકઠા થયા હતા અને આરોપી નંબર ૪ અને ૮ એ તમામ આરોપીઓને મૃતકને શોધી કાઢવા, તેને પકડવા અને મારી નાખવા માટે ઉશ્કેર્યા હતા. ત્યારબાદ તમામ આરોપીઓ મૃતકની શોધમાં ગયા હતા. સવારના આશરે ૧૦:૦૦ વાગ્યે આરોપી નંબર ૬

અને ૭ એ મૃતક પૃથ્વીને પકડી લીધો હતો અને તેને ફરિયાદી-મૃતક પૃથ્વીના ઘરની સામે લઈ ગયા હતા. ત્યારબાદ, તમામ આરોપીઓએ પૃથ્વીને ચોકના ઓટલા સુધી ઢસેડ્યો હતો. આરોપી નંબર ૪ અને ૮ બૂમો પાડતા હતા કે પૃથ્વીને લીમડાના ઝાડ સાથે બાંધી દેવામાં આવે. આરોપી નંબર ૮ દોરડું લાવ્યો અને મૃતક પૃથ્વીને લીમડાના ઝાડ સાથે બાંધી દીધો. ત્યારબાદ, આરોપી નંબર ૫ એ દુકાનમાંથી લોખંડના તોલા-માપનો સેટ લીધો અને મૃતકની ડાબી આંખ પર ઘા કર્યો. આરોપી નંબર ૪ અને ૮ એ અન્ય આરોપીઓને ઉશ્કેર્યા કે આજે મૃતકને મારી નાખો અને તેને છોડશો નહીં. આરોપી નંબર ૨ એ મૃતકને તેના નાક પર એક લાફો માર્યો અને તેના કારણે નાકમાંથી લોહી નીકળવા લાગ્યું. આરોપી નંબર ૧, ૩, ૭ અને ૮ એ મૃતકને મુક્કા અને લાતો મારી હતી. આરોપી નંબર ૮ એ મૃતકના વાળ પકડ્યા અને તેનું માથું લીમડાના ઝાડ સાથે અથડાવ્યું. ત્યારબાદ, જ્યારે ઈજાગ્રસ્તને રિક્ષામાં હોસ્પિટલ લઈ જવામાં આવી રહ્યો હતો, ત્યારે આરોપી નંબર ૮ એ રિક્ષા રોકાવી અને તે મૃતકની છાતી પર બેસી ગયો અને તેનું માથું જમીન સાથે અથડાવ્યું અને તેને વહેરામાં (નાની શેરી) ફેંકી દીધો.

૨.૨. તે મુજબ, ફરિયાદી પૃથ્વીસિંહ અંદારજી પરમારની ફરિયાદના આધારે ડભોડા પોલીસ સ્ટેશનમાં સી.આર. નંબર ૨ - ૨૭/૨૦૦૦ થી એફ.આઈ.આર. નોંધવામાં આવી હતી. પોલીસે તપાસ બાદ વિજ્ઞાન

જે.એમ.એફ.સી. કોર્ટ સમક્ષ ઉક્ત ગુનાઓ માટે આરોપીઓ વિરુદ્ધ ચાર્જશીટ રજૂ કરી હતી. જો કે, ઉક્ત કોર્ટ પાસે આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૦૨ હેઠળના ગુનાની સુનાવણી કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર ન હોવાથી, કેસ સેશન્સ કોર્ટમાં મોકલવામાં આવ્યો હતો. ફરીયાદપક્ષ પક્ષના પુરાવા પૂર્ણ થયા બાદ, વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટે પુરાવામાં દેખાતા વિવિધ ગુનાહિત સંજોગો સામાવાળા-આરોપીઓ સમક્ષ મૂક્યા હતા જેથી સંહિતાની કલમ ૩૧૩ હેઠળની જોગવાઈ મુજબ ખુલાસો/જવાબ મેળવી શકાય. વધુ નિવેદનમાં, સામાવાળા-આરોપીઓએ તેમની સામે દેખાતા તમામ ગુનાહિત સંજોગોને ખોટા ગણાવી નકાર્યા હતા અને વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ નિર્દોષ છે અને તેમની સામે ખોટો કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. પુરાવાઓ, સાક્ષીઓની જુબાનીઓ અને બંને પક્ષોની રજૂઆતો તપાસ્યા પછી, વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટે સામાવાળા-આરોપીઓની તરફેણમાં તારણ નોંધી તેમને તેમની સામે લાદવામાં આવેલા આરોપોમાંથી નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા.

૩. અમે અપીલકર્તા – રાજ્ય વતી વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી રોનક રાવલને સાંભળ્યા છે અને વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરાયેલા મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું બારીકાઈથી નિરીક્ષણ કર્યું છે.

૪. અપીલકર્તા – રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એ.પી.પી. શ્રી રોનક રાવલ રજૂઆત કરે છે કે નિર્દોષ છુટકારાના આક્ષેપિત હુકમમાં દખલગીરી કરવાની જરૂર

છે કારણ કે રેકૉર્ડ પર રજૂ કરાયેલા પુરાવા પ્રશ્નવાળા ગુનામાં આરોપીઓની સંડોવણી સાબિત કરે છે. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૩ – ગંગાબેન પરમાર, જેમની આંક ૨૦ પર તપાસ કરવામાં આવી હતી, તેમણે સ્પષ્ટપણે જુબાની આપી હતી કે આરોપી નંબર ૧ એ મૃતકની પત્ની સાથે વાત કરી હતી અને તે બાબતે ઝઘડો થયો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ઉક્ત સાક્ષીના પુરાવાને ફગાવી દેવા માટે તેમના પુરાવામાં એવી કોઈ ક્ષતિ કે વિરોધાભાસ રેકૉર્ડ પર આવ્યો નથી. તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ફરીયાદપક્ષ સાક્ષીએ જે ઘટનાનું વર્ણન કર્યું છે તેને ફરીયાદપક્ષ દ્વારા રજૂ કરાયેલી અન્ય સહાયક સામગ્રી દ્વારા સમર્થન મળે છે અને તેથી, નિર્દોષ છુટકારાનો હુકમ રદબાતલ કરવાને પાત્ર છે.

૪.૧ તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે ડૉક્ટર દાયાભાઈ ખોડીદાસ પટેલ – મેડિકલ ઓફિસરની આંક ૧૫ પર તપાસ કરવામાં આવી છે અને તેમના પુરાવા મુજબ, મૃતકનું મૃત્યુ માથાની ઈજાને કારણે થયું હતું. વિદ્વાન એ.પી.પી. એ આ અદાલતનું ધ્યાન આંક ૪૨ પરની ફરીયાદ તરફ દોર્યું હતું જે મૃતકના મૃત્યુ પહેલા નોંધવામાં આવી હતી અને તેને મૃતકની મૃત્યુ પૂર્વેની ઘોષણા (ડાઈંગ ડિક્લેરેશન) તરીકે ગણવી જોઈતી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આરોપીઓનું વર્તન સ્વાભાવિક નહોતું કારણ કે ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૫ – મોહનભાઈ ભીખાભાઈના પુરાવા મુજબ ઘટના પછી તેઓ તેમના ઘરે મળી

આવ્યા ન હતા, તેમ છતાં વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટે નિર્દોષ છુટકારો નોંધી ગંભીર ભૂલ કરી છે. વિદ્વાન એ.પી.પી. એ વધુમાં અન્ય મહત્વના સાક્ષીઓના પુરાવાઓનો સંદર્ભ આપ્યો અને રજૂઆત કરી કે ઉક્ત સાક્ષીઓના પુરાવા પરથી, ગુનામાં આરોપીઓની સંડોવણી સાબિત થાય છે અને તેથી, આ અદાલત ઉક્ત તારણમાં દખલ કરી શકે છે અને સજા નોંધી શકે છે. તેથી તેમણે આ અપીલ મંજૂર કરવા રજૂઆત કરી હતી.

પ. અપીલકર્તા – રાજ્ય વતી વિદ્વાન એ.પી.પી. ને સાંભળ્યા અને સાક્ષીઓની જુબાની તેમજ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલા દસ્તાવેજ પુરાવા અને વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમનું અવલોકન કર્યું.

૬. સૌ પ્રથમ, જો ઉક્ત એફ.આઈ.આર. માં મુખ્ય આક્ષેપ તપાસવામાં આવે, તો તે એવી અસરમાં છે કે ગામ ડભોડાથી એક જૂથ પગપાળા ડાકોર ગયું હતું જેમાં મૃતક, તેની પત્ની, આરોપી નંબર ૧ અને અન્યનો સમાવેશ થતો હતો. ઉક્ત જૂથ રાત્રે લસુન્દ્રા ખાતે રોકાયું હતું. તે સમયે, ફરિયાદી પૃથ્વીસિંહે તેની પત્નીને આરોપી નંબર ૧ રાજેન્દ્રસિંહ પરમાર સાથે એકાંત સ્થળે વાત કરતી જોઈ હતી. તેથી, મૃતકે તેઓને ઠપકો આપ્યો હતો અને ત્યારબાદ તારીખ ૧૪/૦૩/૨૦૦૦ ના રોજ સવારના ૦૭:૩૦ થી ૧૧:૦૦ વાગ્યાની વચ્ચે ફરિયાદી અને આરોપી રાજેન્દ્રસિંહ વચ્ચે ઝઘડો થયો હતો. ત્યારબાદ આરોપી

નંબર ૧ થી ૮ ગામમાં એકઠા થયા હતા અને તમામ આરોપીઓએ પૃથ્વીને ચોકના ઓટલા સુધી ઢસેડ્યો હતો. આરોપી નંબર ૪ અને ૮ બૂમો પાડતા હતા કે પૃથ્વીને લીમડાના ઝાડ સાથે બાંધી દેવામાં આવે. આરોપી નંબર ૮ દોરડું લાવ્યો અને મૃતક પૃથ્વીને લીમડાના ઝાડ સાથે બાંધી દીધો. ત્યારબાદ, આરોપી નંબર ૫ એ દુકાનમાંથી લોખંડના તોલા-માપનો સેટ લીધો અને મૃતકની ડાબી આંખ પર ઘા કર્યો. આરોપી નંબર ૪ અને ૮ એ અન્ય આરોપીઓને ઉશ્કેર્યા કે આજે મૃતકને મારી નાખો અને તેને છોડશો નહીં. આરોપી નંબર ૨ એ મૃતકને તેના નાક પર એક લાફો માર્યો અને તેના કારણે નાકમાંથી લોહી નીકળવા લાગ્યું. આરોપી નંબર ૧, ૩, ૭ અને ૮ એ મૃતકને મુક્કા અને લાતો મારી હતી. આરોપી નંબર ૮ એ મૃતકના વાળ પકડ્યા અને તેનું માથું લીમડાના ઝાડ સાથે અથડાવ્યું. ત્યારબાદ જ્યારે ઈજાગ્રસ્તને રિક્ષામાં હોસ્પિટલ લઈ જવામાં આવી રહ્યો હતો, ત્યારે આરોપી નંબર ૮ એ રિક્ષા રોકાવી અને તે મૃતકની છાતી પર બેસી ગયો અને તેનું માથું જમીન સાથે અથડાવ્યું અને તેને વહેરામાં (નાની શેરી) ફેંકી દીધો. ઉક્ત એફ.આઈ.આર. ના અનુસંધાને શરૂ કરાયેલી તપાસમાં તપાસ અધિકારીએ વિવિધ વ્યક્તિઓના નિવેદનો નોંધ્યા હતા. આમ, ઉપરોક્ત જણાવેલ હકીકતોને ધ્યાનમાં લેતા, હવે ફરીયાદપક્ષના કેસને વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા પુરાવાઓ સાથે સુસંગત રીતે તપાસવો જરૂરી છે.

૭. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૧ – ડોક્ટર દાયાભાઈ ખોડીદાસ પટેલ જેઓ સંબંધિત સમયે સિવિલ હોસ્પિટલ, ગાંધીનગર ખાતે મેડિકલ ઓફિસર તરીકે સેવા આપી રહ્યા હતા અને તેમની આંક ૧૫ પર તપાસ કરવામાં આવી છે. સાક્ષીએ તેમની જુબાનીમાં જણાવ્યું છે કે ઈજાગ્રસ્તના પિતા દ્વારા હિસ્ટ્રી આપવામાં આવી હતી કે ઝઘડો થયો હતો અને તે રસ્તા પર પડેલો હતો અને ઈજાગ્રસ્ત પૃથ્વીસિંહને તેના પિતા પોલીસ યાદી વિના હોસ્પિટલ લાવ્યા હતા. ઈજાગ્રસ્તની તપાસ કરતાં માલૂમ પડ્યું હતું કે ઈજાગ્રસ્ત બેભાન હતો અને ઈજાગ્રસ્તને વધુ સારવાર માટે સિવિલ હોસ્પિટલ, અમદાવાદ ખાતે રિફર કરવામાં આવ્યો હતો. તેમની ઉલટ તપાસમાં, સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે અન્ય કોઈ હિસ્ટ્રી આપવામાં આવી ન હતી.

૮. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૨ – ડોક્ટર નરેન્દ્ર ગુણવંતરાય જોષીની આંક ૧૭ પર તપાસ કરવામાં આવી છે. આ સાક્ષીએ મૃતકના મૃતદેહનું પોસ્ટમોર્ટમ કર્યું છે. સાક્ષીએ જુબાની આપી છે કે મૃતકનું મૃત્યુ આઘાત અને માથામાં લાગેલી ઈજાઓને કારણે થયું છે.

૯. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૩ – ગંગાબેન અરાદજી પરમારની આંક ૨૦ પર તપાસ કરવામાં આવી છે. સાક્ષી મૃતક પૃથ્વીસિંહના માતા છે.

૧૦. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૪ – વર્સંગજી પ્રતાપજીની આંક ૨૨ પર તપાસ કરવામાં આવી છે. સાક્ષી મૃતક પૃથ્વીસિંહના ભત્રીજા છે. સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેમણે ઘટના જોઈ નથી અને પોલીસે તેમની પૂછપરછ પણ કરી નથી.

૧૧. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૫ – મોહનભાઈ ભીખાભાઈની આંક ૪૧ પર તપાસ કરવામાં આવી છે જેઓ સંબંધિત સમયે રખિયાલ પોલીસ સ્ટેશનમાં એ.એસ.આઈ. તરીકે ફરજ બજાવતા હતા. સાક્ષીએ રાજેન્દ્રસિંહ પ્રહલાદજી પરમાર અને તેના પિતા દ્વારા મૃતક પૃથ્વીસિંહ વિરુદ્ધ આઈ.પી.સી. ની કલમ ૩૨૩, ૫૦૪ હેઠળના ગુના માટે આપવામાં આવેલી ફરિયાદ નોંધી છે. સાક્ષીએ આંક ૪૨ પરની ફરિયાદ પણ નોંધી છે જે મૃતક પૃથ્વીસિંહ દ્વારા આપવામાં આવી હતી.

૧૨. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૬ – ભવાનસિંહ ધુલાજીની આંક ૪૩ પર તપાસ કરવામાં આવી છે જેઓ સંબંધિત સમયે માણસા પોલીસ સ્ટેશનમાં એ.એસ.આઈ. તરીકે ફરજ બજાવતા હતા. સાક્ષીએ ડભોડા પ્રાથમિક આરોગ્ય કેન્દ્રના મેડિકલ ઓફિસરને લખેલી આંક ૪૪ પરની વર્ધાની ઓફિસ કોપીમાં મૃતક પૃથ્વીસિંહની સહી લીધી છે.

૧૩. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૭ – ડોક્ટર ગિરીશભાઈ માધાભાઈ મકવાણાની આંક ૪૬ પર તપાસ કરવામાં આવી છે. સાક્ષીએ જુબાની આપી છે કે ફરિયાદી – પૃથ્વીસિંહ તારીખ ૧૪/૦૩/૨૦૦૦ ના રોજ તબીબી તપાસ માટે હોસ્પિટલ આવ્યા નથી.

૧૪. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૮ – ચિત્રુભાઈ વર્સગજીની આંક ૪૭ પર તપાસ કરવામાં આવી છે. આ સાક્ષીને હોસ્ટાઈલ (તકસીરવાન) જાહેર કરવામાં આવ્યા છે. તેવી જ રીતે, ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૯ – વણીબેન વર્સગજી જેમની આંક ૪૮ પર તપાસ કરવામાં આવી છે તેમને પણ હોસ્ટાઈલ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે કારણ કે તેઓએ ફરીયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી.

૧૫. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૧૦ – રાયબેન પૃથ્વીસિંહની આંક ૪૯ પર તપાસ કરવામાં આવી છે. સાક્ષી મૃતક પૃથ્વીસિંહના પત્ની છે. સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેમને સાંભળવા મળ્યું છે કે તેમના પતિની હત્યા કરવામાં આવી છે.

૧૬. ફરીયાદપક્ષ સાક્ષી નંબર ૧૧ – કાંતિભાઈ કરસનભાઈ પરમારની આંક ૫૦ પર તપાસ કરવામાં આવી છે. સાક્ષી ઘટના સ્થળના પંચનામાના પંચ છે.

સાક્ષીએ જણાવ્યું છે કે તેમણે ઈનકવેસ્ટ પંચનામામાં પણ સહી કરી છે કારણ કે તે તેમની હાજરીમાં નોંધવામાં આવ્યું હતું.

૧૭. આમ, વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરાયેલા ફરિયાદપક્ષ સાક્ષીઓના પુરાવા અને ફરિયાદપક્ષના કેસને ધ્યાનમાં લેતા અને ત્યારબાદ વિદ્વાન સેશન્સ જજ દ્વારા પુરાવાઓના મૂલ્યાંકનને ધ્યાનમાં લેતા, એ જોઈ શકાય છે કે ઘટનાના પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓએ ફરિયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી. તપાસ દરમિયાન દોરડું અને લોખંડના તોલાની રિકવરીને પણ પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓની જુબાનીઓ દ્વારા સમર્થન મળ્યું નથી અને તેથી, એવું માની શકાય નહીં કે ઉક્ત વસ્તુઓનો ઉપયોગ કથિત ગુનામાં કરવામાં આવ્યો છે. આંક જર એ મૃતક પૃથ્વીસિંહ દ્વારા કરવામાં આવેલી ફરિયાદ છે અને તેમાંથી પસાર થતાં, એવું કહી શકાય નહીં કે ઉક્ત મુદ્દામાલ દ્વારા ઈજાઓ પહોંચાડવામાં આવી છે અને ઘા કરતી વખતે કોઈ હથિયારનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો નથી. એવું પણ જણાય છે કે એમ. બી. મકવાણાએ તેમની જુબાનીમાં જણાવ્યું છે કે તેમણે પૃથ્વીસિંહની ફરિયાદ નોંધી છે અને ફરિયાદ નોંધ્યા પછી, તેમણે ઉક્ત ફરિયાદ રજિસ્ટરમાં નોંધ કરવા માટે આપી છે, પરંતુ આંક જર પરની ફરિયાદની બારીકાઈથી તપાસ કરતાં જોઈ શકાય છે કે સહી કરવા સિવાય, શ્રી મકવાણાએ પોતાના હસ્તાક્ષરમાં કશું લખ્યું નથી, કારણ કે ફરિયાદની વિગતો તેમજ ડભોડા પોલીસ સ્ટેશનની વિગતો અલગ છે અને એમ. બી. મકવાણાની સહીનો અક્ષર પણ અલગ

પ્રકારનો છે. તેથી, બચાવ પક્ષના વિદ્વાન એડવોકેટની એવી દલીલ છે કે એમ. બી. મકવાણાએ પૃથ્વીસિંહની ફરિયાદ નોંધી નથી પરંતુ તે અન્ય કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા નોંધવામાં આવી છે અને ઉક્ત ફરિયાદ લેખિતમાં ઉતાર્યા પછી, એમ. બી. મકવાણાએ માત્ર 'મારી સમક્ષ' અને 'તપાસ અધિકારી એ.એસ.આઈ., ડભોડા પોલીસ સ્ટેશન' શબ્દો વચ્ચેની જગ્યામાં સહી કરી છે અને તેથી, શ્રી મકવાણાની જુબાની માની શકાય નહીં. ફરિયાદ નોંધ્યા પછી, મૃતકને અન્ય પોલીસ કર્મચારી ભવાનસિંહ ધુલાજી પાસેથી તબીબી સારવાર માટેની યાદી મળી હતી અને તેથી, આંક જરૂર પર પૃથ્વીસિંહની સહી અને ભવાનસિંહ સમક્ષ આંક જરૂર પરની યાદીમાં પૃથ્વીસિંહની સહી અલગ-અલગ છે અને આમ, ફરિયાદમાં પૃથ્વીસિંહની સહી નથી. વધુમાં, જો ફરિયાદ પૃથ્વીસિંહ દ્વારા આપવામાં આવી હોય, તો ફરિયાદપક્ષ દ્વારા ત્રણ પંચનામા કરવાની જરૂર નહોતી, કારણ કે ફરિયાદી ફરિયાદમાં ઉક્ત ત્રણ સ્થળોનો ઉલ્લેખ કરી શક્યા હોત પરંતુ તેમ કરવામાં આવ્યું નથી. ઘા મારવાનો ઉલ્લેખ ફરિયાદમાં કરવામાં આવ્યો નથી અને જ્યારે ઘટના સ્થળનો ઉલ્લેખ ફરિયાદમાં કરવામાં આવ્યો નથી, ત્યારે એવું અનુમાન કરી શકાય કે ફરિયાદ ફરિયાદી દ્વારા આપવામાં આવી નથી.

૧૮. એવું પણ નોંધી શકાય કે તપાસ અધિકારીએ આંક જરૂર પરની ફરિયાદના સંબંધમાં તપાસ હાથ ધરી હોય તેવો કોઈ પુરાવો રેકૉર્ડ પર આવ્યો નથી. ઈજાગ્રસ્તે ફરિયાદમાં કોઈ સાક્ષીઓના નામનો પણ ઉલ્લેખ કર્યો નથી. એ પણ

નોંધવું જરૂરી છે કે કોઈ પણ સાક્ષીએ આંક જર પરની ફરિયાદને સમર્થન આપ્યું નથી. જો આંક જર ને એફ.આઈ.આર. તરીકે ગણવામાં આવે, તો તે સંજોગોમાં, આંક જર પરની ફરિયાદ સાચી નથી અને તેથી, આંક જર એ ઉપજાવી કાઢેલો પુરાવો છે અને તેથી, ત્યાં કોઈ ફરિયાદ જણાય આવતી નથી અને જ્યારે કોઈ ફરિયાદ નથી, ત્યારે તે સંજોગોમાં સાક્ષીઓની જુબાની અને તપાસને કોઈ સમર્થન મળતું નથી. એવું જણાય છે કે જો રિકવર કરાયેલા કપડાં અને એફ.એસ.એલ. માં મોકલાયેલા કપડાંની સરખામણી કરવામાં આવે, તો જોઈ શકાય છે કે ઈનકવેસ્ટ વખતે રિકવર કરાયેલ બંડી અને પેન્ટ એફ.એસ.એલ. માં મોકલવામાં આવ્યા નથી, કારણ કે બંડી રિકવરીનું પંચનામું બતાવે છે કે તે આખી બાયની બંડી છે જ્યારે એફ.એસ.એલ. માં જે મોકલવામાં આવ્યું છે તે અડધી બાયની બંડી છે. તેવી જ રીતે, રિકવર કરાયેલા પેન્ટ પર ડાઘના કોઈ નિશાન બતાવવામાં આવ્યા નથી, જ્યારે એફ.એસ.એલ. માં મોકલાયેલા પેન્ટ પર ડાઘના નિશાન દેખાય છે. આમ, મુખ્ય મુદ્દામાલ પણ બદલી નાખવામાં આવ્યો છે અને તેથી તેના પર કોઈ ભરોસો મૂકી શકાય નહીં. જો ઈનકવેસ્ટ પંચનામામાં દર્શાવેલ ઈજાઓ સિવાય મૃતકના શરીર પર અન્ય ઈજાઓ જોવા મળી હોય, તો ફરીયાદપક્ષ દ્વારા તેનો ખુલાસો આપવો જરૂરી છે. ફરીયાદપક્ષ દ્વારા પૃથ્વીસિંહને તબીબી સારવાર માટે ગાંધીનગરથી અમદાવાદ સિવિલ હોસ્પિટલ મોકલવા અંગેનો કોઈ પુરાવો પણ રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. આમ,

ફરીયાદપક્ષ તેનો કેસ વ્યાજબી શંકાથી પર સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયું છે કે મૃતક પૃથ્વીસિંહનું મૃત્યુ ક્યાં અને ક્યારે થયું હતું.

૧૯. ફરીયાદપક્ષનો એવો કેસ છે કે આંક જર પરની ફરીયાદ મૃતકની મૃત્યુ પૂર્વેની ઘોષણા (ડાઇંગ ડિક્લેરેશન) છે, પરંતુ તેને ડાઇંગ ડિક્લેરેશન તરીકે ગણી શકાય નહીં કારણ કે આંક જર પરની ફરીયાદ વ્યાજબી શંકાથી પર સાબિત થઈ નથી. મૃતક દ્વારા કરવામાં આવેલું મૌખિક નિવેદન જોકે પોલીસ સમક્ષ પ્રશ્નવાળી ઘટનાના વર્ણનના સ્વરૂપમાં હોય તેવું લાગે છે જે ત્યારબાદ એફ.આઈ.આર. તરીકે નોંધવામાં આવ્યું હતું; જો કે તેને ડાઇંગ ડિક્લેરેશન તરીકે ગણતા પહેલા તેની વિગતોને અન્ય નોંધપાત્ર સંજોગો દ્વારા સમર્થન મળવું જરૂરી છે જેથી તે દસ્તાવેજ સ્વસ્થ માનસિક સ્થિતિમાં કરવામાં આવ્યો હોવાનું મજબૂત બને, જે હાલના કિસ્સામાં જણાતું નથી. તેનાથી વિપરીત, રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી સૂચવે છે કે તે ફરીયાદપક્ષ સાક્ષીઓના કહેવાથી શીખવાડવામાં આવ્યું હોય તેવું લાગે છે. આમ, સંબંધિત પોલીસ કર્મચારી દ્વારા ફરીયાદના સ્વરૂપમાં નિવેદન નોંધવાની પ્રક્રિયા; મેજિસ્ટ્રેટની સેવાની માંગણી કર્યા વિના, જે અન્યથા સ્વીકૃત હોવી જરૂરી છે, તેની પોલીસ કર્મચારી દ્વારા કાળજી લેવામાં આવી નથી અને તેથી, ઉક્ત દસ્તાવેજોની વિગતોનું યોગ્ય મૂલ્યાંકન ન થયું હોવાની અને અંગૂઠાનું નિશાન બાદમાં મેળવવામાં આવ્યું હોવાની શક્યતાને નકારી શકાય નહીં. આ તબક્કે, **૨૦૨૩ આઈએનએસસી ૭૫૮ પર અહેવાલ થયેલ ઈરફાન**

ઉર્ફે નાકા વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્યના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો સંદર્ભ લેવો ફળદાયી રહેશે, જેમાં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે:

"૬૨. ડાઇંગ ડિક્લેરેશન ક્યારે સ્વીકારવું જોઈએ તે નક્કી કરવા માટે કોઈ જડ નિયમ નથી; અદાલતની ફરજ કેસની હકીકતો અને આસપાસના સંજોગોમાં આ પ્રશ્નનો નિર્ણય લેવાની અને તેની સત્યતા વિશે સંપૂર્ણ ખાતરી કરવાની છે. નીચે મુજબના કેટલાક પરિબલો તેને નક્કી કરવા માટે ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે, જો કે, તે માત્ર ડાઇંગ ડિક્લેરેશનના મૂલ્યને અસર કરશે, તેની સ્વીકાર્યતાને નહીં:— (૧) શું નિવેદન આપનાર વ્યક્તિ મૃત્યુની અપેક્ષામાં હતી?

(૨) શું ડાઇંગ ડિક્લેરેશન વહેલી તકે કરવામાં આવ્યું હતું? "પ્રથમ તકનો નિયમ"

(૩) શું ડાઇંગ ડિક્લેરેશન મૃત વ્યક્તિના મોઢામાં મૂકવામાં આવ્યું હતું તેવું માનવા માટે કોઈ વ્યાજબી શંકા છે?

(૪) શું ડાઇંગ ડિક્લેરેશન પોલીસ અથવા કોઈ રસ ધરાવતા પક્ષના કહેવાથી શીખવાડેલું (ટ્યુટરિંગ) અથવા પ્રેરેલું પરિણામ હતું?

(૫) શું નિવેદન યોગ્ય રીતે નોંધવામાં આવ્યું ન હતું?

(૬) શું ડાઇંગ ડિક્લેરેશન આપનારને ઘટનાને સ્પષ્ટપણે જોવાની તક મળી હતી?

(૭) શું ડાઇંગ ડિક્લેરેશન શરૂઆતથી અંત સુધી સુસંગત રહ્યું છે?

(૮) શું ડાઇંગ ડિક્લેરેશન પોતે જ મૃત વ્યક્તિની કલ્પનાનું પરિણામ છે જે તે વિચારે છે કે બન્યું હતું?

(૯) શું ડાઇંગ ડિક્લેરેશન સ્વૈચ્છિક હતું?

(૧૦) મલ્ટિપલ ડાઇંગ ડિક્લેરેશનના કિસ્સામાં, શું પ્રથમ નિવેદન સત્યતા પ્રેરિત છે અને અન્ય ડાઇંગ ડિક્લેરેશન સાથે સુસંગત છે?

(૧૧) ઈજાઓ મુજબ, શું મૃતક માટે ડાઇંગ ડિક્લેરેશન આપવું અશક્ય હતું?"

૨૦. **ઈરફાન ઉર્ફે નાકા (ઉપરોક્ત)** ના ઉક્ત કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પ્રતિપાદિત કાયદાના દષ્ટિકોણથી, જેમાં ડાઇંગ ડિક્લેરેશનની સુસંગતતા નક્કી કરવા માટે કેટલાક પરિબલો ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા છે અને ઉક્ત પરિબલોને હાલના કેસની હકીકતો સાથે સરખાવતા, એવું જણાય છે કે પોલીસ કર્મચારીઓએ પણ ઉક્ત કેસમાં જણાવેલ પરિબલોને ચકાસવાની કાળજી લીધી નથી અને તે દ્વારા મૃતક સમક્ષ વાંચી સંભળાવ્યા વિના અને તેની વિગતોની સ્વીકૃતિના અભાવે ફરિયાદ નોંધીને સહી મેળવી લીધી હોય તેવું લાગે છે.

૨૧. એ પણ નોંધવું જરૂરી છે કે ગંગાબેન અદારજી પરમારની આંક ૨૦ પર તપાસ કરવામાં આવી છે જેઓ મૃતક પૃથ્વીસિંહના માતા છે. ઉક્ત સાક્ષીએ તેમની જુબાનીમાં જણાવ્યું છે કે આરોપી રાજેન્દ્રસિંહ મૃતક પૃથ્વીસિંહના પત્ની સાથે વાત કરતો હતો અને ત્યારબાદ ઝઘડો થયો હતો અને તે સમયે તે ઘરે હતી. તેણીએ જુબાની આપી છે કે તેણીએ તેના પુત્ર પૃથ્વીસિંહને લીમડાના ઝાડ સાથે બાંધીને મારતા જોયો નથી. તેણીએ એવી પણ જુબાની આપી છે કે જ્યારે તેઓ તેમના પુત્રને રિક્ષામાં લઈ જઈ રહ્યા હતા, તે સમયે કોઈએ તેને માર માર્યો ન હતો. તેમની ઉલટ તપાસમાં પણ તેઓ ફરીયાદપક્ષના કેસને આગળ લઈ જતા નથી. ફરીયાદપક્ષ દ્વારા આંક ૨૨ પર વર્સંગજી પ્રતાપજીની પણ તપાસ કરવામાં આવી છે અને મૃતક પૃથ્વીસિંહ તેમનો ભત્રીજો હતો અને તેઓ મૃતક પૃથ્વીસિંહના ઘરની બાજુમાં રહેતા હતા. સાક્ષીએ ઘટના જોઈ નથી. એ પણ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે અન્ય કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષીએ ફરીયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી. વિદ્વાન ટ્રાયલ જજે સાક્ષીઓના પુરાવાઓનું વિગતવાર મૂલ્યાંકન કર્યું અને તારણ નોંધ્યું કે રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ અન્ય પુરાવાઓને જોતા તેમની જુબાનીઓ ભરોસો મૂકવા જેવી નહોતી અને તેથી આરોપીને પ્રશ્નવાળા ગુના સાથે જોડવું ખૂબ મુશ્કેલ છે. તે આધારે પણ, નિર્દોષ છુટકારાની સજાને દોષિતમાં બદલવાની શક્યતા ઓછી જણાય છે.

૨૨. રેકૉર્ડ પરથી દેખાતા પુરાવાઓના પુનઃમૂલ્યાંકન ઉપરાંત, એવું જણાય છે કે પક્ષકારો વચ્ચે મામલો થાળે પડી ગયો છે અને તેના બદલામાં પક્ષકારો વચ્ચે થયેલા આવા સમાધાનની નોંધણી કરતી કોમ્પ્રોમાઈઝ પુરસીસ (આંક ૨૩) રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવી છે. જો કે, પ્રશ્નવાળો ગુનો અને આરોપીઓ સામે લાદવામાં આવેલા આરોપો કોન્નિઝેબલ અને નોન-કમ્પાઉન્ડેબલ (સમાધાન ન થઈ શકે તેવા) ગુના હોવાથી, ફરીયાદપક્ષ તેના કેસને તમામ વ્યાજબી શંકાથી પર સાબિત કરવાની જવાબદારી ધરાવે છે તેવા કાયદા દ્વારા સ્થાપિત નિર્ધારિત પ્રક્રિયાને સંપૂર્ણપણે અવગણીને ઉક્ત કોમ્પ્રોમાઈઝ પુરસીસ (આંક ૨૩) સ્વીકારી શકાય નહીં. આક્ષેપિત ચુકાદા પરથી એ પણ માલૂમ પડે છે કે જેમાં નિશ્ચિતપણે એવો નિષ્કર્ષ કાઢવામાં આવ્યો છે કે મુખ્ય સાક્ષીઓએ ફરીયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી અને પોલીસ દ્વારા ફરિયાદના સ્વરૂપમાં નોંધાયેલું ડાઈંગ ડિક્લેરેશન પણ બનાવટી લાગે છે અને કાયદાની યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસર્યા વિના નોંધવામાં આવ્યું છે.

૨૩. એ પણ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે ફરીયાદપક્ષના કેસને સમર્થન આપતા કોઈ પ્રત્યક્ષ પુરાવા કે સાક્ષી રેકૉર્ડ પર આવ્યા નથી અને આમ ફરીયાદપક્ષનો સમગ્ર કેસ શંકાના દાયરામાં આવે છે. તેથી, વ્યાજબી શંકાથી પર સાબિત થયેલા વિશ્વસનીય પુરાવાઓના અભાવે સામાવાળા – આરોપીઓને નિર્દોષ જાહેર કરવાના વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલા નિષ્કર્ષમાં કોઈ દખલગીરીની

જરૂર નથી અને તેથી વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલો હુકમ ન્યાયી અને યોગ્ય છે અને અમારા મતે તેમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.

૨૪. આ તબક્કે, આ અદાલત **રાજેશ પ્રસાદ વિરુદ્ધ બિહાર રાજ્ય અને અન્ય [(૨૦૨૨) ૩ એસસીસી ૪૭૧]** ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો સંદર્ભ લઈ શકે છે જેમાં અગાઉના વિવિધ ચુકાદાઓને ધ્યાનમાં લીધા પછી આ ક્ષેત્રને આવરી લેતી કાયદાકીય સ્થિતિનો સારાંશ આપ્યો છે અને નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:—

"૨૯. ચુકાદાઓની શ્રેણીનો સંદર્ભ આપ્યા પછી, આ અદાલતે નિર્દોષ છુટકારાના હુકમ વિરુદ્ધની અપીલ સાથે કામ કરતી વખતે અપીલ અદાલતની સત્તાઓ અંગેના નીચેના સામાન્ય સિદ્ધાંતો તારવ્યા છે: (ચન્દ્રપ્પા કેસ [ચન્દ્રપ્પા વિરુદ્ધ કર્ણાટક રાજ્ય, (૨૦૦૭) ૪ એસસીસી ૪૧૫]

"૪૨. ઉપરોક્ત નિર્ણયો પરથી, અમારા મતે, નિર્દોષ છુટકારાના હુકમ વિરુદ્ધની અપીલ સાથે કામ કરતી વખતે અપીલ અદાલતની સત્તાઓ અંગેના નીચેના સામાન્ય સિદ્ધાંતો ઉભરી આવે છે:

(૧) અપીલ અદાલત પાસે પુરાવાઓની સમીક્ષા, પુનઃમૂલ્યાંકન અને પુનઃવિચાર કરવાની સંપૂર્ણ સત્તા છે જેના પર નિર્દોષ છુટકારાનો હુકમ આધારિત છે.

(૨) ફોજદારી કાર્યરીતિ સંહિતા, ૧૯૭૩ આવી સત્તાના ઉપયોગ પર કોઈ મર્યાદા, પ્રતિબંધ કે શરત મૂકતી નથી અને અપીલ અદાલત તેની સમક્ષના પુરાવા પર હકીકત અને કાયદાના બંને પ્રશ્નો પર પોતાના નિષ્કર્ષ પર પહોંચી શકે છે.

(૩) વિવિધ અભિવ્યક્તિઓ, જેમ કે, "નોંધપાત્ર અને અનિવાર્ય કારણો", "સારા અને પૂરતા આધારો", "ખૂબ મજબૂત સંજોગો", "વિકૃત નિષ્કર્ષ", "દેખીતી ભૂલો" વગેરેનો હેતુ નિર્દોષ છુટકારા વિરુદ્ધની અપીલમાં અપીલ અદાલતની વ્યાપક સત્તાઓને ઘટાડવાનો નથી. આવી શબ્દાવલીઓ પુરાવાની સમીક્ષા કરવાની અને પોતાના નિષ્કર્ષ પર આવવાની અદાલતની સત્તા ઘટાડવા કરતા નિર્દોષ છુટકારામાં દખલ કરવામાં અપીલ અદાલતની અનિચ્છા પર ભાર મૂકવા માટે "ભાષાકીય અલંકારો" જેવી વધુ છે.

(૪) જો કે, અપીલ અદાલતે ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે નિર્દોષ છુટકારાના કિસ્સામાં, આરોપીની તરફેણમાં બેવડી ધારણા (ડબલ પ્રિઝમ્પશન) હોય છે. પ્રથમ, ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્રના મૂળભૂત સિદ્ધાંત હેઠળ નિર્દોષતાની ધારણા તેને ઉપલબ્ધ છે કે જ્યાં સુધી સક્ષમ અદાલત દ્વારા

દોષિત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી દરેક વ્યક્તિ નિર્દોષ માનવામાં આવશે. બીજું, આરોપીએ નિર્દોષ છુટકારો મેળવ્યો હોવાથી, તેની નિર્દોષતાની ધારણા ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા વધુ મજબૂત અને દ્રઢ બને છે.

(૫) જો રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના આધારે બે વ્યાજબી નિષ્કર્ષ શક્ય હોય, તો અપીલ અદાલતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા નિર્દોષ છુટકારાના તારણમાં દખલ કરવી જોઈએ નહીં."

૨૫. એચ. ડી. સુંદરા અને અન્ય વિરુદ્ધ કર્ણાટક રાજ્ય [(૨૦૨૩) ૯ એસસીસી ૫૮૧]ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે સી.આર.પી.સી. ની કલમ ૩૭૮ હેઠળ નિર્દોષ છુટકારા વિરુદ્ધની અપીલ સાથે કામ કરતી વખતે અપીલના અધિકારક્ષેત્રના ઉપયોગને સંચાલિત કરતા સિદ્ધાંતોનો સારાંશ નીચે મુજબ આપ્યો છે:—

"૮.૧. આરોપીનો નિર્દોષ છુટકારો નિર્દોષતાની ધારણાને વધુ મજબૂત બનાવે છે;

૮.૨. નિર્દોષ છુટકારા વિરુદ્ધની અપીલ સાંભળતી વખતે અપીલ અદાલત મૌખિક અને દસ્તાવેજી પુરાવાઓનું પુનઃમૂલ્યાંકન કરવા માટે હકદાર છે;

૮.૩. અપીલ અદાલતે, નિર્દોષ છુટકારા વિરુદ્ધની અપીલનો નિર્ણય કરતી વખતે, પુરાવાઓનું પુનઃમૂલ્યાંકન કર્યા પછી, એ ધ્યાનમાં લેવું જરૂરી છે કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલ વ્યુ એવો વ્યુ છે જે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના આધારે લઈ શકાયો હોત;

૮.૪. જો લેવામાં આવેલો વ્યુ શક્ય વ્યુ હોય, તો અપીલ અદાલત માત્ર એ આધારે નિર્દોષ છુટકારાનો હુકમ ઉલટાવી શકતી નથી કે અન્ય વ્યુ પણ શક્ય હતો; અને

૮.૫. અપીલ અદાલત નિર્દોષ છુટકારાના હુકમમાં ત્યારે જ દખલ કરી શકે છે જો તે એવા તારણ પર પહોંચે કે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાના આધારે માત્ર એક જ નિષ્કર્ષ નોંધી શકાય તેમ હતો કે આરોપીનો ગુનો વ્યાજબી શંકાથી પર સાબિત થયો હતો અને અન્ય કોઈ નિષ્કર્ષ શક્ય ન હતો."

૨૬. એ પણ સુસ્થાપિત કાયદાકીય સ્થિતિ છે કે નિર્દોષ છુટકારાની અપીલોમાં, જ્યારે નીચેની અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા કારણો ન્યાયી અને યોગ્ય જણાય, ત્યારે અપીલ અદાલતે ચુકાદો ફરીથી લખવાની અથવા નવા કારણો આપવાની જરૂર નથી.

૨૭. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં લેતા, આ અદાલતનો એવો સુવિચારિત અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ સામાવાળાઓને તેમની સામે લાદવામાં આવેલા આરોપોમાંથી નિર્દોષ જાહેર કરવામાં સંપૂર્ણપણે યોગ્ય હતી. આ અદાલતને જણાય છે કે વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણો સંપૂર્ણપણે ન્યાયી અને યોગ્ય છે અને ઉક્ત તારણો નોંધવામાં તેના દ્વારા કોઈ ગેરકાયદેસરતા કે ક્ષતિ કરવામાં આવી નથી. તેથી, આ અદાલત વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા નોંધાયેલા તારણો, અંતિમ નિષ્કર્ષ અને પરિણામી નિર્દોષ છુટકારાના હુકમ સાથે સંપૂર્ણ રીતે સંમત છે અને તેથી તેમાં દખલગીરી કરવા માટે કોઈ કારણો જણાતા નથી. ૨૮. ઉપરોક્ત કાયદાકીય સ્થિતિ અને અગાઉના ફકરાઓમાં નોંધાયેલા કારણોના પ્રકાશમાં, તેની સાથે એ હકીકત કે ફરીયાદપક્ષના કેસને વિદ્વાન સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા પુરાવાઓ દ્વારા સમર્થન મળતું નથી, હાલની અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને તે મુજબ ફગાવી દેવામાં આવે છે. રેકૉર્ડ્સ અને પ્રોસીડિંગ્સ, જો કોઈ હોય તો, તુરંત જ સંબંધિત અદાલતને પરત મોકલવામાં આવે.

(ઇલેશ જે. વોરા, ન્યાયમુર્તી)

(આર. ટી. વછાણી, ન્યાયમુર્તી)

વિષય:નિર્દોષ છુટકારાના હુકમ વિરુદ્ધની અપીલમાં પુરાવાના પુનઃમૂલ્યાંકન, મૃત્યુપૂર્વેના નિવેદનની વિશ્વસનીયતા તથા અપીલીય હસ્તક્ષેપની મર્યાદા અંગે

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.